

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 051 «Економіка»
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Кваліфікація: доктор філософії з економіки

ПРОЕКТ

Запоріжжя, 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

Гарант освітньо-наукової програми

_____ д.е.н., професор Денис ЄРЕМЕНКО

«___» _____ 20__р.

Декан факультету економіки та бізнесу

_____ д.е.н., доцент Ірина КОЛОКОЛЬЧИКОВА

«___» _____ 20__р.

Перший проректор

_____ к.т.н., доцент Олександр ЛОМЕЙКО

«___» _____ 20__р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Економіка» підготовки доктора філософії за спеціальністю **051 «Економіка»** галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** модернізована в 2022 році на підставі стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 травня 2022 р. № 424 і є документом, в якому сформовано мету, розкрито характеристики та сплановано єдиний комплекс освітніх компонентів, направлених на засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, сучасного стану наукових знань з економіки. Освітньо-наукова програма «Економіка» вперше вводилась у 2016 р.

Розробники освітньо-наукової програми:

Єременко Денис Володимирович – гарант освітньо-наукової програми, керівник робочої групи, доктор економічних наук, професор кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Трусова Наталя Вікторівна - доктор економічних наук, професор кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Колокольчикова Ірина Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, в.о. декана факультету економіки та бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Почерніна Наталія Вікторівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Свиноус Іван Вікторович - доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування Білоцерківського національного аграрного університету

Калистий Руслан – аспірант кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, спеціальність 051 Економіка.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Збарський Василь Кузьмич - професор кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі, доктор економічних наук Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Карпенко Андрій Володимирович - професор кафедри економіки та митної справи, доктор економічних наук Запорізької політехніки.

1. Профіль освітньо-наукової програми «Економіка» за спеціальністю

051 «Економіка»

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, факультет економіки та бізнесу, кафедра бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Третій освітньо-науковий рівень, доктор філософії з економіки (Doctor of Philosophy)
Офіційна назва освітньої програми	Економіка Спеціальність 051 «Економіка»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл / рівень	НРК України – 8 рівень, FQ -EHEA - третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного», затвердженими Вченою радою університету Наявність освітнього ступеню магістра
Мова (и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/aspirantura-ta-doktorantura/navchannja/osvitno-naukovi-prohramy/
2. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють теорією, методологією й інструментальним апаратом проведення наукових досліджень, здатних створювати і продукувати нові знання для розвитку міжнародних, національних, галузевих та виробничих соціально-економічних систем	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051 «Економіка» <i>Об'єкт діяльності (дослідження):</i> теорія, методологія наукових досліджень, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та

	<p>систем.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> загальні закони, закономірності та тенденції соціально-економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; кількісні методи в економічних дослідженнях; інституціональний, міждисциплінарний та історичний аналіз соціально-економічних явищ та процесів; розробка та обґрунтування економічних рішень; регулювання та управління багаторівневими господарськими системами.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> методи мікро- та макроекономічних досліджень, комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, управління проектами, цифрові технології, методи і технології науково-педагогічної діяльності.</p> <p><i>Інструментарій та обладнання:</i> інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення, прилади та обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень у сфері економіки.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Спеціальна, в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка». Акцент програми на формуванні навичок аналізу соціально-економічних процесів з позицій забезпечення комерціалізації отриманих знань.</p> <p><i>Ключові слова:</i> економіка, національне господарство, соціальна відповідальність, постіндустріальна економіка, інформаційна економіка</p>
Особливості програми	<p><i>Освітня складова програми.</i> Програма передбачає поглиблене вивчення соціально-економічних аспектів форм самозайнятості населення.</p> <p><i>Наукова складова програми.</i> Основною науковою</p>

	<p>складовою програми є розробка та виконання індивідуального плану наукових досліджень. Це включає в себе проведення дослідницьких завдань, що розв'язуватимуть комплексні проблеми у сфері економіки, у тому числі із застосуванням математичних методів та моделей на базі університету, а також в інших наукових установах, з якими було укладено угоди про співпрацю.</p>
<p>4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Випускники можуть працювати на посадах: економіст (2441.2), економіст з планування (2441.2), економіст з фінансової роботи (2441.2), економіст з аналізу даних (2441.2), економічний радник (2441.2), економіст-статистик (2122.2), консультант (в апараті органів державної влади, місцевого самоврядування) (2419.3), консультант з економічних питань (2441.2), консультант з ефективності підприємництва (2419.2), молодший науковий співробітник (економіка) (2441.1), науковий співробітник (економіка) (2441.1), науковий співробітник-консультант (економіка) (2441.1), помічник керівника підприємства (установи, організації) (3436.1), помічник керівника малого підприємства без апарату управління (3436.3), радник (органи державної влади, місцевого самоврядування) (2419.3), фахівець з ефективності підприємництва (2419.2), фахівець-аналітик з дослідження товарного ринку (2419.2), фахівець з фінансово-економічної безпеки (3411); асистент економіста-статистика (3434), референт (3436.1); помічник керівника іншого основного підрозділу (3436.2); лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень) (3491); інспектор з експорту (3449); викладач професійного навчально-виховного закладу (2320); викладач професійно-технічного навчального закладу (2320); фахівець з розширення ринку збуту (2419.2); оглядач з економічних питань (2441.2)</p>
<p>Продовження освіти</p>	<p>Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, інших посадах, що потребують кваліфікації доктора філософії з економіки, зокрема на посадах наукових</p>

	консультантів, експертів, аналітиків у дослідницьких установах і підрозділах підприємств, установ, організацій
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Навчання на основі компетентнісного підходу з використанням платформи Moodle;</p> <ul style="list-style-type: none"> • комбінація лекцій, семінарських та практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань, що розвивають аналітичні здібності та навички креативного та нестандартного мислення, навчальні та виробничі практики; • самостійне навчання; • можливість дуальної освіти
Оцінювання	<p>Освітня складова. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з кожної дисципліни здійснюється на основі проведення кредитно-модульних контрольних заходів, які включають поточний, підсумковий модульний та семестровий контроль знань відповідно до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ТДАТУ».</p> <p>Оцінювання самостійної роботи здобувача відбувається шляхом перевірки умінь та навичок самостійного виконання завдань, що були видані викладачем. Поточний контроль проводиться у формі тестів, контрольних робіт, розв'язання практичних завдань, виконання індивідуальних робіт, розв'язання виробничих ситуацій (кейсів) тощо. Семестровий контроль проводиться у формі екзамену або диференційованого заліку. Екзамен проводиться в усній формі на основі розробленого пакету екзаменаційних білетів або тестових матеріалів. Екзамен проводиться в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою і в терміни, встановлені робочим навчальним планом та графіком навчального процесу. Після завершення семестрового контролю з дисципліни оцінка здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни за 100-бальною шкалою (так же й оцінки за виконання інших видів навчальної роботи) переводиться у національні оцінки («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно») та оцінки ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»). Дисертаційна робота прилюдно захищається здобувачем.</p> <p>Наукова складова. Оцінювання наукової діяльності</p>

	<p>здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі апробації результатів досліджень на конференціях та щорічного звітування за результатами виконання індивідуального плану наукової роботи на засіданні кафедри та вченій раді науково-дослідного інституту з відповідною рекомендацією. Результатом навчання є повне виконання освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукової роботи та рукопис дисертації.</p> <p>Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій раді.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>ФК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.</p> <p>ФК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та</p>

	<p>англійською мовами.</p> <p>ФК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ФК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.</p> <p>ФК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.</p> <p>ФК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей</p> <p>ФК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.</p>
7. Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності</p>	<p>РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.</p> <p>РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах</p>

глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного

	аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні корпуси ТДАТУ, навчальні аудиторії, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання, точки бездротового доступу до мережі Internet, наукова бібліотека ТДАТУ, гуртожитки, соціально-побутова інфраструктура
Інформаційне та навчально- методичне забезпечення	Офіційний сайт ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/ ; електронні навчальні курси дисциплін на освітньому порталі Moodle http://op.tsatu.edu.ua/ ; наукова бібліотека ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/ , методичні кабінети кафедр, сайт факультету економіки та бізнесу http://www.tsatu.edu.ua/feb/ сайт кафедри економіки та бізнесу http://www.tsatu.edu.ua/et/ , сайти кафедр, точки бездротового доступу до мережі Інтернет; наявність доступу до баз даних Scopus та Web of science, необмежений доступ до мережі Інтернет.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Система ECTS з обсягом 1 кредиту 30 годин. Національна кредитна мобільність студентів, аспірантів, докторантів, наукових і науковопедагогічних працівників, у т.ч. навчання, стажування, проходження навчальної і виробничої практик, проведення наукових досліджень, викладання та підвищення кваліфікації організовується на підставі двосторонніх договорів про співробітництво Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного з університетами України відповідно до Закону України «Про вищу освіту», « Положення про організацію освітнього процесу в ТДАТУ » та « Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ТДАТУ ». http://www.tsatu.edu.ua/akademichna-mobilnist/
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», « Положення про організацію освітнього процесу у ТДАТУ » та « Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ТДАТУ за кордоном ». Можлива реалізація програм подвійного диплому, програм стажування та наукове співробітництво на

	основі двосторонніх договорів між ТДАТУ та закордонними навчальними закладами http://www.tsatu.edu.ua/vmz/partnery-universytetu/
Навчання іноземних здобувачів ВО	Можливе у межах ліцензійного обсягу спеціальності після вивчення курсу української мови

2. Перелік та логічна послідовність компонент освітньо-наукової програми «Економіка» за спеціальністю 051 «Економіка»

2.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

Перелік компонент освітньо - наукової програми «Економіка» представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1
Перелік компонент освітньо-наукової програми «Економіка»

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
1. Цикл загальної підготовки			
OK1	Академічна доброчесність та академічне письмо	2	Диф.залік
OK2	Філософія науки	2	Екзамен
OK3	Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність	2	Диф.залік
OK4	Інтелектуальна власність та захист авторських прав	2	Диф.залік
OK5	Управління науковими проектами та фінансування досліджень	2	Екзамен
OK6	Іноземна мова для академічних цілей	6	Екзамен
OK7	Методологія економічних досліджень	6	Екзамен
Всього за циклом загальної підготовки		22	3 диф.заліків, 4 екзамена
2. Цикл професійної підготовки			
OK8	Моделі соціально-економічних процесів і систем	4	Екзамен
OK9	Макроекономічна політика	4	Екзамен
OK10	Актуальні проблеми розвитку аграрної економіки	3	Диф.залік
OK11	Дослідження економічних систем	3	Диф.залік
OK12	Управління інноваційними цифровими технологіями в фінансово-економічному секторі	4	Диф.залік

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Всього		18	3 диф.заліки, 2 екзамени
2.1 Практична підготовка			
OK13	Педагогічна практика	5	Диф.залік
Всього за циклом професійної підготовки		23	4 диф.заліки, 2 екзамени
Дисципліни за вибором здобувача			
ВК1	Дисципліна за вибором №1	4	Диф.залік
ВК2	Дисципліна за вибором №2	4	Диф.залік
ВК3	Дисципліна за вибором №3	4	Диф.залік
ВК4	Дисципліна за вибором №4	3	Диф.залік
Всього за вибором здобувача		15	4 диф.заліки
Разом за обов'язковою частиною підготовки		45	7 диф.заліків, 6 екзаменів
Разом за вибірковою частиною підготовки		15	4 диф.заліки
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО- НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		60	11 диф.заліків, 6 екзаменів

2.2 Структурно-логічна схема підготовки докторів філософії за ОНП «Економіка»

Структурно-логічну схему підготовки докторів філософії за ОНП «Економіка» наведено на рисунку 2.1.

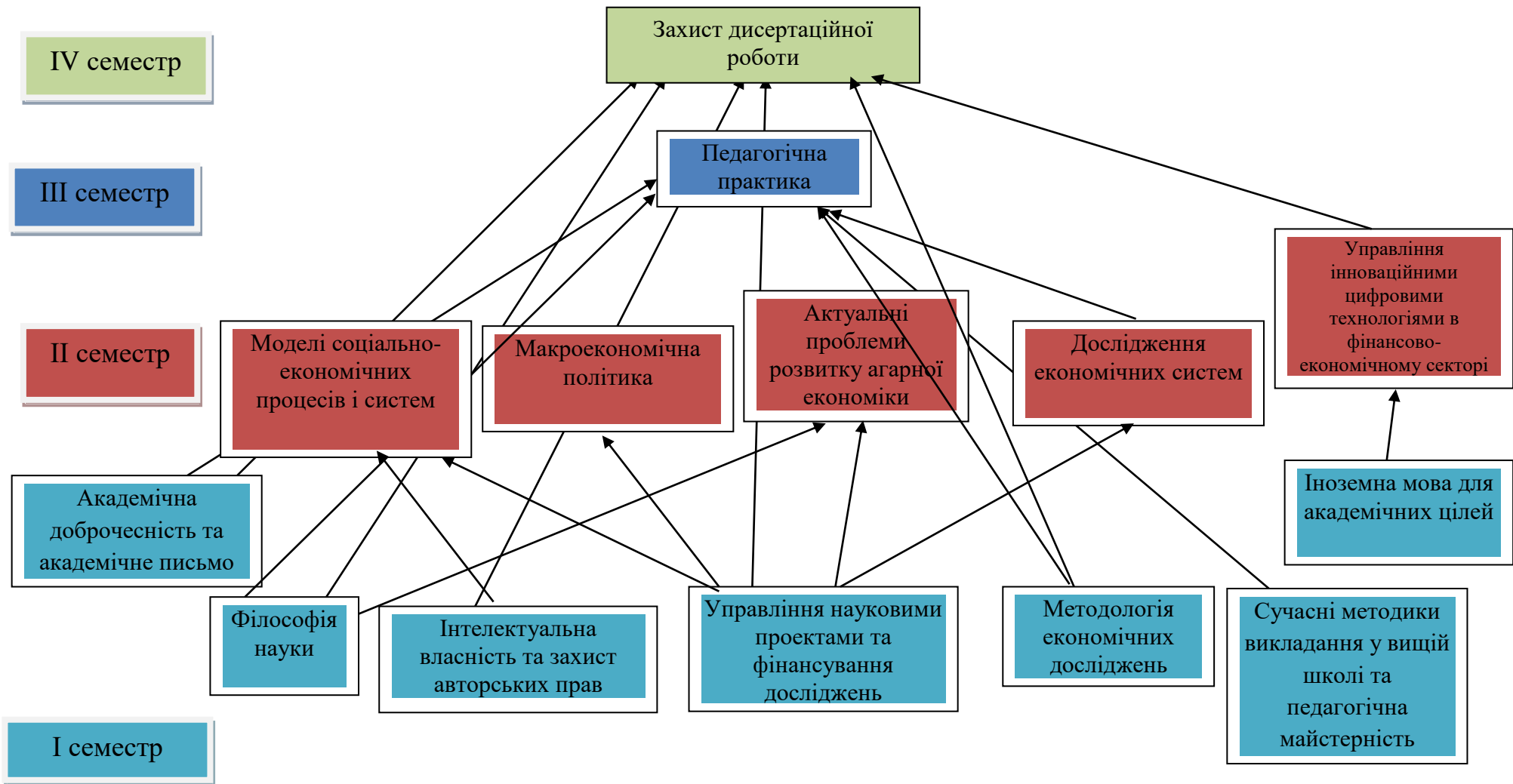

Рис. 2.1. Структурно-логічна схема підготовки докторів філософії за ОНП «Економіка»

2.3 Наукова складова

Рік підготовки	Зміст наукової роботи здобувача	Форма звітності
1 рік	Вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт; вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізу існуючих поглядів та підходів сучасної науки за обраним напрямом. Підготовка та публікація не менше 1-ї статті (як правило, оглядової) у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Затвердження теми наукового дослідження на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму, на засіданні наукової ради факультету, на засіданні вченої ради ТДАТУ. Затверджений індивідуальний план роботи аспіранта на засіданні наукової ради, звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік.
2 рік	Проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексу теоретичних та емпіричних методів. Підготовка та публікація не менше 1-ї статті у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму, на засіданні наукової ради факультету
3 рік	Аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення. Підготовка та публікація не менше 1-ї статті у наукових фахових виданнях за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму, на засіданні наукової ради факультету
4 рік	Оформлення наукових досягнень аспіранта у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно чинних вимог. Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджувальних документів. Подання документів на попередню експертизу	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму, на засіданні наукової ради факультету.

Рік підготовки	Зміст наукової роботи здобувача	Форма звітності
	дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (представлення дисертації).	Надання експертного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

3 Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері економіки або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Максимальний та/або мінімальний обсяг основного тексту дисертації має складати 7...5 авторських аркушів.</p> <p>Дисертація перевіряється на наявність академічного плагіату.</p> <p>Дисертація розміщується у репозитарії ТДАТУ</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	<p>Захист дисертації відбувається прилюдно на засіданні разової спеціалізованої вченої ради.</p> <p>Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертації є опублікування основних результатів у фахових наукових виданнях (відповідно до вимог Постанови КМУ № 44 від 12.01.2022 р.)</p>

4 Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

В Таврійському агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного впроваджено систему управління якістю, що підтверджено сертифікатами на відповідність системи управління якістю в ТДАТУ вимогам міжнародного стандарту якості ISO 9001:2015 «Quality management systems – Requirements» та Національного стандарту якості ДСТУ EN ISO 9001:2018. <http://www.tsatu.edu.ua/op/sertyfikaty-systemy-vnutrishnoho-zabezpechennja-jakosti/>

В ТДАТУ функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка регламентується «[Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного](#)».

Для організації та функціонування системи забезпечення якості вищої освіти в установі створено відділ, який керується «[Положенням про відділ моніторингу якості освітньої діяльності у Таврійському державному агротехнологічному університеті](#)».

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає здійснення наступних процедур і заходів для забезпечення якості освіти здобувачів, що навчаються за ОНП «Економіка»:

– перегляд освітніх програм, який відбувається за результатами їх моніторингу за участю робочої групи, здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти, відділу моніторингу якості освітньої діяльності щорічно наприкінці навчального року та оформлюється відповідними протоколами;

– включення роботодавців та здобувачів вищої освіти до складу робочої групи з вдосконалення освітньої програми;

– онлайн-опитування, анкетування стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів тощо) щодо якості освітньої програми та організації освітнього процесу на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschojiosvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/> ;

– розміщення аналітичних звітів щодо результатів опитування стейкхолдерів з пропозиціями робочої групи щодо підвищення якості освіти за даною ОПП на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/op/monitorynhsteykholderiv-schodo-jakosti-osvity/> ;

– самоаналіз відповідності підготовки фахівців до нормативно-правових актів і документів, ліцензійних і акредитаційних вимог;

– періодичний аналіз успішності здобувачів вищої освіти та якості знань (по завершенню семестру);

– оцінювання результатів незалежного заміру знань здобувачів з дисципліни напередодні екзамену та перевірки залишкових знань здобувачів за тестовими завданнями після складання сесії (за рішенням [Навчально-наукового центру ТДАТУ](#));

– оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників по завершенню навчального року, що здійснюється відповідно до [«Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників ТДАТУ»](#) згідно затверджених критеріїв та оприлюднюється на вебсайті університету;

– регулярне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, що забезпечують освітній процес за програмою, яка спрямоване на посилення практичної складової шляхом проходження довгострокових стажувань на підприємствах, установах, організаціях, участі у міжнародних проєктах, грантових програмах;

– залучення молодих викладачів та здобувачів вищої освіти до роботи [Вищої школи педагогічної майстерності](#), яку спрямовано на вивчення та ознайомлення з сучасними інноваційними технологіями навчання й виховання;

– забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу (матеріально-технічна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, освітній портал MOODLE), що відповідає ліцензійним вимогам;

– використання інформаційних систем для ефективного управління освітньою діяльністю: контролю поточної успішності «Osvita», електронних навчальних курсів дисциплін на освітньому порталі MOODLE, Web-сайту Наукової бібліотеки з репозитарієм;

– розміщення інформації про освітню програму для можливості публічного перегляду, громадського обговорення, інформування про зміни в освітній програмі на веб-сайті університету;

– дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної доброчесності, що регламентуються [Кодексом честі ТДАТУ](#) та [Антикорупційною програмою ТДАТУ](#);

– регулярні анонімні онлайн-опитування здобувачів вищої освіти щодо дотримання норм академічної доброчесності на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschojiosvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>;

– всі кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, наукові та навчальні праці науково-педагогічних працівників ТДАТУ перевіряються на предмет академічного плагіату.

Щорічне оновлення та удосконалення навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін реалізується через:

– щорічне оновлення робочих програм навчальних дисциплін та силабусів;

– оновлення і розробку нових засобів діагностики навчальних досягнень;

– впровадження в освітній процес результатів наукових досліджень;

– впровадження новітніх форм активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;

– використання досвіду, отриманого під час підвищення кваліфікації викладачів та стажування.

5. Пояснювальна записка щодо відповідності складових ОНП

Узгодженість складових елементів освітньої програми демонструється через відповідність:

- програмних результатів та компетентностей, визначених освітньо-науковою програмою (таблиця 5.1);
- програмних результатів навчання та освітніх компонент (таблиця 5.2);
- програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми (таблиця 5.3).

Матриця відповідності визначених освітньою програмою результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	ІК	Компетентності											
		Загальні компетентності					Спеціальні (фахові) компетентності						
		ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7
PH01	+	+	+	+		+	+				+	+	
PH02	+	+	+	+				+		+	+		
PH03	+	+	+		+		+		+		+	+	+
PH04	+		+						+		+	+	
PH05	+			+	+	+	+	+			+		+
PH06	+			+	+		+	+					
PH07	+					+				+			
PH08	+	+	+			+	+		+				+
PH09	+	+	+		+				+		+	+	

Матриця відповідності програмних результатів навчання та обов'язкових освітніх компонент з науковою складовою

Результати навчання	ОК1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК11	ОК12	Наукова складова
РН01	+			+		+	+		+	+	+		+
РН02		+					+		+	+		+	+
РН03							+	+	+	+		+	+
РН04						+	+	+	+				+
РН05	+			+		+	+			+	+		+
РН06		+			+		+				+		
РН07	+	+	+	+		+		+			+		+
РН08			+				+	+	+	+		+	+
РН09		+					+	+	+	+			+

Матриця відповідності визначених освітньою програмою компетентностей та обов'язкових компонент ОП з науковою складовою

Програмні компетентності	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	Наукова складова
ЗК01		+	+	+		+	+	+	+	+	+		+
ЗК02			+			+		+		+			+
ЗК03					+			+			+	+	+
ЗК04		+	+			+	+			+			+
ЗК05	+	+	+			+			+	+			+
ФК01	+		+			+	+		+	+			+
ФК02		+			+		+				+	+	+
ФК03						+	+	+		+			+
ФК04	+	+	+		+							+	
ФК05						+	+	+	+	+			+
ФК06								+	+	+			+
ФК07				+		+	+		+	+	+		+

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 13.01.2023 р.).
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 13.01.2023 р.).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п> (дата звернення 13.01.2023 р.).
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> (дата звернення 13.01.2023 р.).
5. Національна рамка кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення 13.01.2023 р.).
6. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 13.01.2023 р.).
7. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010. URL: <http://www.dk003.com> (дата звернення 13.01.2023 р.).
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) від 23 березня 2016 р. № 261 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення 13.01.2023 р.).
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261 із змінами (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 283) (дата звернення 13.01.2023 р.).

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015 № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 365)

11. Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, за спеціальністю 051 Економіка. Міністерства освіти і науки України, від 10.05.2022 р. № 424. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/05/10/051-Ekonom.dokt.fil.424-16.09.2022.pdf> (дата звернення 13.01.2023 р.).

Гарант освітньо-наукової програми

д.е.н., професор

_____

Денис ЄРЕМЕНКО